

نام و نام خانوادگی:

به نام خدا
آموزش و پرورش ناحیه ۲ رشت

کد دانش آموزی:

دبیرستان پسرانه فرهنگ

تاریخ امتحان: ۸ / ۱۰ / ۹۹

نام دبیر: شهبازی

رشته: علوم انسانی نوبت: اول (دی ماه)

آزمون: فارسی ۳

مدت: ۶۰ دقیقه

(۱) قلمرو زبانی (۷نمره)

واژه‌های مشخص شده را معنا کنید:

۱. هر نفسی که فرو می رود مُمِدّ حیات است.
۲. هر کسی از ظنّ خود شد یار من
۵. برای هر یک از موارد زیر یک مترادف بیاورید.
- ۵-۱- موقتا در جایی ماندن:
- ۵-۲- باد گرم و مهلک:
۶. فعل های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید:
- ۶-۱- زاهد ظاهر پرست از حال ما آگاه نیست.
- ۶-۲- کان سوخته را جان شد و آواز نیامد.
۷. کلمه‌های املائی را برای جای خالی بگزینید:
- ۷-۱- عصاره تاکی به قدرت او شهد ... (فایق - فایغ) شده.
- ۷-۲- گفت: تا ... (داروقه - داروغه) را گوئیم، در مسجد بخواب.
۸. غلط‌های املائی را در گروه واژگان زیر بیابید و اصلاح کند.
- « سطور و چهارپا - تایر قدس - ثواب و درست - قیاس و اندازه - فراق و آسایش - شیر ارغند - طرف چمن - محرم و آشنا - بخت و حیرت »
۹. نقش دستوری واژه های زیر خط دار را شناسایی کنید.
- « ای مرغ سحر! عشق ز پروانه پیاموز »
۱۰. در بیت زیر یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی بیابید.
- زین بی خردان سفله بستان / داد دل مردم خردمند
۱۱. هر یک از واوهای متن زیر چه نوع واوی است. (حرف عطف، حرف پیوند)
- ۱۱-۱- هنوز پیوند ما با زادگاه روستایی مان برقرار بود و برخلاف حال، پامان به ده باز بود.
- ۱۱-۲- هر صخره سنگش و سنگریزه اش آیات وحی را بر لب دارد.
۱۲. با توجه به جمله زیر به پرسش های زیر پاسخ دهید.
- کودک پایه سوم با توپ سبز تیره خود در هوای بسیار خوب بازی می کرد.
- ۱۲-۱- کدام واژه قید صفت است؟
- ۱۲-۲- کدام واژه صفت صفت است؟
- ۱۲-۳- کدام واژه متمم است؟
- ۱۲-۴- کدام واژه صفت مضاف الیه است؟
۱۳. در عبارت زیر چه واژه ای حذف شده است؟ این جزء به چه قرینه ای حذف را گردیده است؟
- آرزو گفت: «از نمایشگاه کتاب چه خبر؟»
۱۴. در مصراع زیر نوع «را» چیست؟ (حرف اضافه - فک اضافه - نشانه مفعول)
- گفت: نزدیک است والی را سرای آن جا شویم.

(۲) قلمرو ادبی (۵نمره)

۱۵. در عبارت روبرو «گل‌های الماس» استعاره از چیست؟ آن شب نیز ماه با تلالؤ پرشکوهش از راه رسید و گل‌های الماس شکفتند.
۱۶. با نگرش به واژه‌های زیر خطدار، عبارت‌های زیر در بردارنده چه آرایه‌هایی است؟
- ۱۶-۱- ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند / تاتو نانی به کف آری و به غفلت نخوری
- ۱۶-۲- همه شان زندگی شیرین و دبیرین را از سر گرفتند.
۱۷. در بیت زیر با ذکر مورد، سه آرایه پیدا کنید.
- «دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی»
۱۸. با ذکر مورد یک آرایه در عبارت زیر پیدا کنید.
- « گفت: «باید حد زند هشیار مردم، مست را»»
۱۹. آرایه درست را در مقابل هر بیت مشخص کنید.
- ۱۹-۱- عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را / دزد دانا می کشد اول چراغ خانه را (اسلوب معادله - استعاره)
- ۱۹-۲- چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان / چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان (تشبیه - تلمیح)

۱	۲۰. هر یک از کتابهای زیر از آن چه کسی است؟ ۲۰-۱- قصه شیرین فرهاد: ۲۱. بیت به هم ریخته زیر را سامان دهید. « بکوش - صاحب خبر - راهبر - تا - بی خبر - راهرو - شوی - که - شوی - ای - نباشی - کی .» ۲۲. بیت زیر را کامل کنید: ای مهربان تر از برگ در بوسه های پاران / .....
۰/۵	
۰/۵	
۰/۵	۲۳. مصراع‌های ستون چپ با کدام یک از مصراع‌های ستون راست کامل می‌شود؟ (یک مورد اضافه است). ۲۳-۱ - یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر ○ ○ باید که خاک درگه اهل هنر شوی. ۲۳-۲ - گر در سرت هوای وصال است حافظا ○ ○ در دل مدار هیچ که زیر و زبر شوی. ○ کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی. ○ کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی.
۳) قلمرو فکری (۸نمره)	
۰/۷۵	معنای بیت‌ها و نوشته‌های زیر را به نثر روان بنویسید. ۲۴. گفت از بهر غرامت جامه ات بیرون کنم / گفت پوسیده است جز نقشی زپود و تار نیست. ۲۵. درختان را به خلعت نوروزی قبای سبز ورق در بر گرفته. ۲۶. با آنکه جیب و جام من از مال و می‌تهی ست / ما را فراغتی ست که جمشید جم نداشت. ۲۷. سر من از ناله من دور نیست / لیک چشم و گوش را آن نور نیست ۲۸. تا چشم بشر نبیند روی / بنهفته به ابر، چهر دل‌بند. ۲۹. حیات از عشق می‌شناس و مَمات بی عشق می‌یاب. ۳۰. هر نفسی که فرومی رود ممدّ حیات است و چون بر می‌آید، مفرّح ذات. ۳۱. با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌های زیر پاسخ دهید. آتش است این باتگ نای و نیست باد آتش عشق است کاندر نی فتاد نی، حریف هر که از یاری برید همچو نی زهری و تریاقی که دید؟ نی، حدیث راه پر خون می‌کند هر که این آتش ندارد، نیست باد جوشش عشق است کاندرمی فتاد پرده هایش پرده‌های ما درید همچو نی دمساز و مشتاقی که دید؟ قصه‌های عشق مجنون می‌کند
۰/۵	
۰/۵	
۰/۲۵	
۰/۲۵	
۰/۵	۳۲-۱- منظور از «باد» در مصراع نخست و دوم چیست؟ ۳۲-۲- در بیت پنجم یک کنایه بیابید و معنی آن را بنویسید؟ ۳۲-۳- قالب این سروده چیست؟ ۳۲-۴- در بیت دوم یک آرایه بیابید و بنویسید؟ ۳۲-۵- منظور از تریاق چیست؟ ۳۲. «کله خود» و «کمر بند» در بیت زیر استعاره از چیست؟ « از سیم به سر یکی کله خود/ ز آهن به میان یکی کمر بند »
۰/۵	
۰/۵	
۰/۲۵	۳۳. مقصود نویسنده از عبارت زیر چیست؟ چه خوش گفته اند که «امپراتوری های بزرگ مانند آدم های ثروتمند معمولاً از سوء هاضمه می میرند.» ۳۴. عبارت « بنشین به یکی کبود اورند» کنایه از چیست؟ « برکش ز سر آن سپید معجر / بنشین به یکی کبود اورند »
۰/۵	
۰/۲۵	۳۵. مقصود از « نی » و « نیستان» در بیت زیر چیست؟ بشنو این نی چون حکایت می‌کند / از جدایی ها شکایت می‌کند // کز نیستان تا مرا ببریده اند / از نفیرم مرد و زن نالیده اند
۰/۵	۳۶. گفت: «دیناری بده پنهان و خود را وارهان» به کدام پدیده اجتماعی زمان شاعر اشاره دارد؟
این همه گفتیم لیک اندر بسیج / بی عنایات خدا هیچیم هیچ	

